

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE IN 2017 IN DE GEMEENTE

Gennepe

Plaats : Gennepe
Gemeentenummer : 0907
Onderzoeksnummer : 293620
Datum onderzoek : 3 juli 2017
Datum vaststelling : 19 september 2017

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	5
1	INLEIDING	7
2	VVE IN DE GEMEENTE GENNEP	9
3	CONCLUSIES.	13
4	REACTIE VAN DE GEMEENTE.	15

VOORWOORD

In de periode 2007-2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs een landelijke bestandsopname uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve). Daarna is het signaalgestuurde toezicht op vve in werking getreden.

Het signaalgestuurde toezicht vve begon eind 2013 met het versturen van digitale vragenlijsten naar de 315 gemeenten. Voor de 37 grote gemeenten is er tot en met 2015 een apart monitortraject. Na de monitor zijn we ook in deze gemeenten gestart met het signaalgestuurd toezicht.

Op basis van een analyse van de digitale vragenlijsten is besloten om in gemeenten waar risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen lijken te bestaan, een onderzoek uit te voeren. Het onderzoek is uitgevoerd in 2017. Dit rapport beschrijft in hoeverre de gemeente Gennep in 2016 voldoet aan de eisen ten aanzien van vve en welke veranderingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van de bestandsopname.

De hoofdinspecteur primair onderwijs en speciaal onderwijs,
dr. A. Jonk

1 INLEIDING

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar het gemeentelijke beleid ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Genneep in 2016.

De aanleiding van het onderzoek is het mogelijk bestaan van risico's ten aanzien van het voldoen aan wettelijke eisen ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie in deze gemeente.

De basis van het onderzoek is een digitale vragenlijst die de gemeente heeft ingevuld. Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de veranderingen ten opzichte van de bestandsopname in beeld gebracht.

Het signaalgestuurde toezicht op de vve-locaties maakt nog geen deel uit van dit onderzoek. Wij zijn na de zomer van 2015 gestart met het signaalgestuurde toezicht op vve op de locaties. De signalen van de GGD zijn leidend om te bepalen welke peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met voorschoolse educatie worden bezocht.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens de bestandsopname.
- Analyse van beschikbare informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaren over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van vve-beleid van de gemeente Genneep.

Toezichtkader

Als basis voor de beoordeling gelden de beoordelingscriteria toezichtkader voor- en vroegschoolse educatie voor gemeenten, zoals die te vinden zijn op: www.onderwijsinspectie.nl > onderwijssectoren > voor- en vroegschoolse educatie.

Opbouw rapport

Hoofdstuk 2 geeft een beeld van het vve-beleid op gemeentelijk niveau. Daar gaan we in op de ontwikkeling van de gemeente sinds de bestandsopname (paragraaf 2.1). Vervolgens geven wij in dit hoofdstuk een oordeel over het gemeentelijke vve-beleid (paragraaf 2.2).

Hoofdstuk 3 bevat de conclusies over het vve-beleid in de gemeente Gennep. In hoofdstuk 4 nodigen wij de gemeente uit om kort te reflecteren op onze bevindingen en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen zij hieraan verbinden.

2 VVE IN DE GEMEENTE GENNEP

De gemeente Gennep heeft een digitale vragenlijst ingevuld. Op basis van de antwoorden hebben wij mogelijke risico's gesignaleerd ten aanzien van het voldoen aan wettelijke eisen betreffende voor- en vroegschoolse educatie.

De digitale vragenlijst levert informatie over:

- wel of geen afspraken van de gemeente met de schoolbesturen en de houders over de doelgroepdefinitie, toeleiding, doorgaande lijn en resultaatafspraken;
- het bereik;
- de veranderingen bij de aspecten ouderbeleid, integraal vve-programma, externe zorg en interne kwaliteitszorg;

De beoordeling van het gemeentelijke beleid is gebaseerd op de digitale vragenlijst, beschikbare gemeentelijke beleidsdocumenten, eventuele aanvullende informatie en het gesprek met de gemeente (zie paragraaf 2.2).

Bij de beoordeling werken we met een vierpuntsschaal:

1. *Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig.*
Deze kwalificatie geeft aan dat echt iets verbeterd dient te worden.
2. *Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. *Voldoende*
4. *Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen.*
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat anderen hiervan kunnen leren.

2.1 Ontwikkeling van vve in de gemeente Gennep sinds de bestandsopname

Vanaf de periode van eerdere onderzoeken in 2012, 2014 (vragenlijst) en 2015 (vragenlijst) heeft de gemeente Gennep het nodige geïnvesteerd in de beleidsontwikkeling richting voor- en vroegschoolse educatie (vanaf hier vve). Er bestaat nu ook meer een gevoel dat zowel de gemeente, als de betrokken partners bij de uitvoering van het vve-beleid steeds meer op één lijn komen te zitten.

Dit heeft er onder andere in geresulteerd dat er in de sfeer van de voorwaarden om goed vve te kunnen verzorgen stappen voorwaarts zijn gezet, bijvoorbeeld via het realiseren van scholingsmogelijkheden voor de betrokken pedagogisch medewerkers en leraren. Ook is er meer duidelijkheid gekomen over de rol die ouders kunnen nemen bij het verbeteren van de ontwikkeling van hun kinderen. Hiernaast zijn ook de voorwaarden gekomen dan wel verduidelijkt, op grond

waarvan subsidie beschikbaar kan komen, zowel voor de betrokken organisaties als voor de ouders van doelgroep-kinderen.

Naast deze en andere positieve ontwikkelingen stellen we eveneens vast dat de gemeente samen met haar partners op andere voor vve belangrijke thema's minder vorderingen heeft gemaakt. De risico's die wij hebben vastgesteld gaan vooral over het maken van resultaatafspraken en het systematisch evalueren van de met vve beoogde resultaten, afgezet tegen vast te stellen feitelijke gegevens daarover.

Dat onze signalen richting het vve-veld niet voor niets zijn afgegeven blijkt onder andere uit de interne beleidsreactie binnen SPRING op een recent onderzoek op één van de voorscholen in de gemeente Gennep.

2.2 Lijst met de vve-documenten die de gemeente Gennep heeft aangeleverd

Geen.

2.3 Het gemeentelijk vve-beleid

In deze paragraaf geven wij onze bevindingen weer over het gemeentelijke vve-beleid. Per domein is beschreven op welke punten wij het gemeentelijk beleid en uitvoering als voldoende ('3') beoordelen, waar nog verbeterpunten worden gezien, zowel zonder ('2') als met ('1') afspraken en op welke punten wij de gemeente als een voorbeeld voor anderen zien ('4').

Wij baseren onze bevindingen op de uitkomsten van de verificatie van de digitale vragenlijst door middel van documentenanalyse en gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente. Waar de bevindingen van de inspectie afwijken van het beeld uit de digitale vragenlijst van de gemeente wordt dit vermeld en onderbouwd.

HET GEMEENTELIJK VVE-BELEID		1	2	3	4
1A1	Definitie doelgroepkind			•	
1A2	Bereik			•	
1A3	Toeleiding			•	
1A4	Ouders			•	
1A5	Integraal vve-programma			•	
1A6	Externe zorg			•	
1A7	Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen			•	
1A8	Doorgaande lijn			•	
1A9	Resultaten	•			
1B	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	
1C	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau		•		

DE VVE-CONDITIES		1	2	3	4
2A	GGD-rapport			•	
2B	Gemeentelijk subsidiekader			•	

De inspectie publiceert jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl > onderwijssectoren > Kinderopvang.

Hieronder volgt een toelichting op de van toepassing zijnde oordelen.

'1' Verbeterpunten met een afspraak

Het zorgvuldig in kaart brengen van de met vve behaalde resultaten (1a9) komt langzamerhand op gang. Bij deze indicator staat het volgende centraal: Welke ontwikkeling hebben de kinderen na vier jaar vve (voor- en vroegschool) doorgemaakt, teneinde een goede start in groep 3 te kunnen maken?

Tot nu toe kan de gemeente hierover niet systematisch rapporteren. Afspraken hierover kan de gemeente bijvoorbeeld maken in het LEA-overleg. Op dit moment zijn er in ieder geval géén of onduidelijke afspraken van kracht richting de voorscholen.

Het is hierbij niet voldoende om de betreffende organisaties te laten rapporteren over de inzet van de voor vve beschikbare middelen. Het moet zeker ook gaan om de vooruitgang die de kinderen doormaken op de vier aandachtsgebieden

waar vve zich op richt. Het afzetten van de ontwikkeling van doelgroepkinderen tegen die van kinderen die niet in aanmerking komen voor vve vormt een belangrijk ijkmiddel om te bepalen of het beleid succesvol is geweest.

'2' Verbeterpunten

Voor de indicator die gaat over de systematische evaluatie en ontwikkeling (1c) heeft de gemeente Gennep met haar partners binnen de voor- en de vroegscholen inmiddels procesmatige afspraken gemaakt. Die gaan over de uitwerking en implementatie in periode tot 31 december 2017. De verantwoording over de inzet van de voor vve beschikbare middelen is al behoorlijk op orde. Zeker gezien de scherpe afspraken hierover, afgezet tegen het 'volume' van de met vve te bereiken kinderen.

Een analyse van de uitkomsten van de onderzoeken die de GGD jaarlijks uitvoert op alle voorscholen kan eveneens bijdragen aan het meer systematisch volgen van de op gemeentelijk niveau beoogde ontwikkelingen. Die rapporten hebben op dit moment namelijk vrijwel alleen betrekking op de individuele locaties.

'3' Voldoende

De in de vragenlijst gegeven antwoorden lieten ruimte voor nadere bevraging over de toeleiding (1A3) van peuters en kleuters naar een vve-locatie. Uit de tijdens het gesprek verkregen aanvullende informatie komen we tot de conclusie dat de afspraken over de toeleiding veel beter functioneren dan in het verleden. De betrokken partijen weten nu veel beter wat hun rol is en handelen daarmee, naar het oordeel van de gemeente, in de regel zeker voldoende.

Bij twijfel of ouders gebruik maken van het vve-aanbod van de gemeente komen bovendien mechanismen in werking om ouders alsnog te bewegen gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden. Hierdoor ligt het bereik (1A2) van potentieel doelgroepkinderen beduidend hoger dan bij vorige metingen. Vandaar dat we alsnog het oordeel 'voldoende' hiervoor kunnen afgeven.

Uit het bureau-onderzoek en het met de gemeente gevoerde gesprek zijn geen andere indicatoren naar voren gekomen die een afwijkend beeld laten zien ten opzichte van de ingevulde vragenlijst. Onze oordelen voor die andere indicatoren komen dan ook uit op 'voldoende'.

'4' Voorbeeld voor anderen

Zowel op grond van de ingevulde vragenlijst, als het gevoerde gesprek komen wij tot de conclusie dat er geen aanleiding bestaat één of meer indicatoren als 'goed' te waarderen.

3 CONCLUSIES

De inspectie heeft op het niveau van de gemeente het beleid voor de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Gennep beoordeeld. Dit vanwege mogelijke risico's ten aanzien van de uitvoering van wettelijke eisen betreffende voor- en vroegschoolse educatie.

Conclusies gemeentelijk vve-beleid

Uit de vragenlijst kwamen drie risico's naar voren die we aan een nader onderzoek hebben onderworpen. We zijn tot de conclusie gekomen dat de gemeente Gennep op één belangrijk onderdeel grote vorderingen heeft gemaakt in de afgelopen jaren, die niet tot uiting zijn gekomen in de antwoorden op de vragenlijst. Dit betreft de toeleiding van kinderen naar vve-locaties.

Voor een tweede als risico geduide indicator zijn wij van mening dat die nu al beter is ingebed in het gevoerde vve-beleid. Dit betreft het maken van afspraken met alle betrokken uitvoerders van vve over de vraag hoe, wie en wanneer waarover evalueert. Op sommige onderdelen verzamelt de gemeente al evaluatiegegevens en de gesprekken over het verzamelen van andere gegevens verlopen voorspoedig. De uitvoering zal vanaf komend schooljaar 2017-2018 meer vorm gaan krijgen. Nu verzamelen afzonderlijke verantwoordelijken al wel binnen hun eigen gelederen evaluatiegegevens. Het trekken van conclusies op gemeentelijk niveau vormt een volgende stap in de (noodzakelijke) ontwikkeling.

Als het gaat om het maken van resultaatafspraken moeten we tot de conclusie komen dat hierover nog géén definitief uitsluitel valt te geven. Het stellen van ambitieuze, maar realistische doelen voor zowel aan het eind van de voorschool, maar in ieder geval bij de overgang van groep 2 naar groep 3 van het basisonderwijs staat nog aan het begin van een daarvoor uitgezet traject. Wij hebben er vertrouwen in dat de gemeente de gewenste vooruitgang kan gaan boeken voor het einde van dit kalenderjaar.

Verbeterafspraken

We hebben één verbeterafpraak gemaakt, namelijk over indicator 1a9 het maken van resultaatafspraken.

Verbeterpunten

De indicator 1C vormt het enige verbeterpunt.

Voldoende oordelen

Alle andere onderzochte indicatoren voldoen aan de norm.

Vervolgafspraken:

Uitvoeren Verbeterafpraak (1)

Voor indicator 1A9 heeft de gemeente Gennep met haar partners binnen de voor- en de vroegscholen afspraken gemaakt. Die gaan over de uitwerking en implementatie in periode tot 31 december 2017. Wij gaan er van uit dat wij vóór die datum een zodanige uitwerking krijgen toegezonden dat we de betreffende indicator als voldoende kunnen beoordelen.

4 REACTIE VAN DE GEMEENTE

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in gemeente Genneep.

Daarnaast hebben wij de gemeente gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van het vve-beleid.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie:

'Na de vorige inspectie van het voor- en vroegschoolse educatie (vve) beleid in 2012 hebben wij de verbeterpunten besproken met onze vve-partners en zijn hier samen mee aan de slag gegaan.

Het is goed om te lezen dat onze inspanningen terug te zien zijn in de uitkomsten van het onderzoeksrapport.

Met de aangegeven verbeterpunten in het rapport over 2016 en de adviezen die in het gesprek met de inspecteur van het onderwijs naar voren zijn gekomen gaan wij uiteraard aan de slag.

Wij zullen de periode tot 31 december 2017 gebruiken om in het LEWA-overleg (Lokale Educatie Welzijns Agenda) samen met onze vve-partners nadere afspraken te maken over het in beeld brengen van de doorlopende leerlijn alsmede de ontwikkeling van kinderen die het vve programma hebben doorlopen. Deze afspraken nemen wij tevens op in de subsidiebeschikking teneinde dit te borgen.'